

2021/2012(INI)

30.6.2021

STANOVISKO

Výboru pre dopravu a cestovný ruch

pre Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

k európskej stratégii pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori
(2021/2012(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Marian-Jean Marinescu

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre dopravu a cestovný ruch vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európsky ekologický dohovor (COM(2019)0640) a príslušné uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2020¹,
- so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP21) v Paríži (Parížska dohoda),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia²,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátanie prírody do našich životov (COM(2020)0380),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. novembra 2020 s názvom Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti (COM(2020)0741),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov³,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie⁴,
- so zreteľom na politickú dohodu medzi Európskym parlamentom a Radou z 11. marca 2021 o Nástroji na prepájanie Európy 2021 – 2027,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júla 2020 s názvom Vodíková stratégia pre klimaticky neutrálnu Európu (COM(2020)0301) a príslušné uznesenie Európskeho parlamentu z 19. mája 2021⁵,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá⁶, ktorá by sa čoskoro mala preskúmať,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. decembra 2020 s názvom Stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti

¹ Prijaté texty, P9_TA(2020)0005..

² Ú. v. EÚ C 232, 16.6.2021, s. 28.

³ Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82.

⁴ Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135.

⁵ Prijaté texty, P9_TA(2021)0241.

⁶ Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2019, s. 1.

(COM(2020)0789),

- so zreteľom na právomoci Výboru Európskeho parlamentu pre dopravu a cestovný ruch v oblasti námorného plánovania a integrovanej námornej politiky,
- 1. víta ambíciu Komisie dosiahnuť do roku 2050 kapacitu výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori 340 GW ako kľúčový prvok úspešnej dekarbonizácie odvetví dopravy a cestovného ruchu; zdôrazňuje, že vzhľadom na to, že kapacita EÚ27 v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori je v súčasnosti na úrovni tesne nad 12 GW, musí sa výrazne zrýchliť budovanie zariadení na využívanie takejto energie na mori a čo najskôr sa musí vytýčiť potrebný priestor nato, aby sa umožnila ich výstavba a tento cieľ sa mohol dosiahnuť včas; domnieva sa, že rozsiahle rozšírenie cenovo dostupnej výroby, uskladňovania a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov na mori a jej úplné pripojenie a integrácia do energetickej siete predstavujú nevyhnutný predpoklad rozsiahleho využívania elektrickej mobility a čistých obnoviteľných palív v doprave, ako sú najmä vodík a amoniak; zdôrazňuje preto, že je potrebný celkový európsky právny rámec a investičný plán EÚ, aby sa všetkým zainteresovaným stranám zaručila istota a ďalej sa zvyšovala konkurencieschopnosť a v prípade potreby technologická vyspelosť odvetvia, a to v plnom súlade s vodíkovou stratégiou EÚ a očakávaným prudkým nárastom dopytu po vodíku najmä z odvetvia dopravy; vyzýva preto najmä členské štáty, aby urýchlili a výrazne zvýšili a uľahčili verejné a súkromné trhové investície do energie z obnoviteľných zdrojov na mori a využili najmä príležitosť, ktorú v tejto súvislosti poskytuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti;
- 2. zdôrazňuje význam tohto masívneho rozmachu energie z obnoviteľných zdrojov na mori pri dosahovaní cieľov Parížskej dohody a dodržiavaní záväzku EÚ dosiahnuť cieľ nulovej bilancie emisií skleníkových plynov najneskôr do roku 2050, a to v súlade s najnovšími vedeckými dôkazmi, ako sa potvrdzuje v Európskej zelenej dohode a pláne obnovy; zdôrazňuje, že úspory energie, energetickej efektívnosti a energia z obnoviteľných zdrojov patria medzi kľúčové prostriedky na dosiahnutie hospodárstva s nulovými emisiami a mali by sa realizovať v každom pláne dodávok energie a dopytu po nej; zdôrazňuje preto potrebu udržateľnejšieho riadenia námorného priestoru a pobreží s cieľom uvoľniť potenciál obnoviteľných zdrojov energie na mori;
- 3. zdôrazňuje význam moderných, udržateľných a inovatívnych námorných prístavov pre montáž, výrobu a servis zariadení na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori a značné investície potrebné na modernizáciu prístavnej infraštruktúry vrátane dopravných terminálov a plavidiel s cieľom poskytovať tieto služby; poukazuje na úlohu námorných prístavov ako bodov, cez ktoré sa energia z obnoviteľných zdrojov vyrobená na mori dostáva na pevninu a napája na súvisiacu logistiku, a ako uzlov energie z obnoviteľných zdrojov pre prepojenie zariadení na výrobu energie na mori s prenosovou sústavou a cezhraničné prepojovacie vedenie, ako aj pre elektrolýzu a dovoz, výrobu, uskladňovanie, prepravu a distribúciu vodíka, amoniaku a iných čistých alternatívnych palív; poukazuje na potrebu uľahčiť prístup k finančným nástrojom, najmä v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a Nástroja na prepájanie Európy (NPE2), s cieľom uľahčiť prispôsobenie prístavnej infraštruktúry týmto novým požiadavkám a posilniť synergie medzi sieťami TEN-T a TEN-E; zdôrazňuje, že prístup k energii z obnoviteľných zdrojov na mori prispeje aj k ekologizácii prístavov, a to aj pokiaľ ide o pobrežné dodávky elektrickej energie pre lode v kotvisku a ich rozvoj ako

klastrov obehového priemyslu;

4. zdôrazňuje príležitosti, ktoré môže energia z obnoviteľných zdrojov na mori ponúknuť pobrežným regiónom, a to zvýšením energetickej udržateľnosti turistických pobytov, ako aj vyvážením sezónnych hospodárskych vplyvov, zabezpečením stabilných a predvídateľných pracovných miest a rastu v miestnych odvetviach energie z obnoviteľných zdrojov na mori a v malých a stredných podnikoch (MSP) počas celého roka; zdôrazňuje súvisiace príležitosti pre sociálno-ekonomický rozvoj týchto regiónov a pre vytváranie miestnych komunít orientovaných na obehové hospodárstvo využívajúce energiu na mori; zdôrazňuje, že je potrebný štruktúrovaný dialóg so zapojením miestnych orgánov a spravodlivý prechod k využívaniu energie z obnoviteľných zdrojov na mori vrátane primeranej odbornej prípravy s cieľom pripraviť pracovnú silu na nové výzvy;
5. zdôrazňuje, že väčšina najvzdialenejších regiónov a ostrovov je stále vo veľkej miere závislá od dovozu fosílnych palív napriek tomu, že majú možnosti a často aj mimoriadny geografický potenciál z hľadiska obnoviteľných zdrojov energie; pripomína, že ostrovov sa osobitne dotýka stúpanie hladiny morí; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi venovali osobitnú pozornosť rozvoju pilotných a tiež komerčných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori na týchto územiach, pričom by sa mali sústrediť najmä na ich potreby v oblasti dopravy a na odvetvie cestovného ruchu; pripomína obrovský prirodzený potenciál veternej energie na mori a dobrý prirodzený potenciál energie z vln a prílivovej energie v Atlantickom oceáne a jeho najvzdialenejších regiónoch; žiada, aby sa zintenzívnila iniciatíva Čistá energia pre ostrovy EÚ, pričom by sa mal klásť výrazný dôraz na obnoviteľné zdroje energie na mori;
6. pripomína, že potreba ďalšieho rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov na mori sa týka všetkých morských oblastí Európy a že oblasti s prevažne nevyužitým potenciálom využívania takejto energie, ako je Stredozemné, Baltské a Čierne more, si vyžadujú osobitnú pozornosť, a to aj prostredníctvom financovania výskumu a vývoja inovačných technológií, ako sú plávajúce veterné parky na mori, energia vln, solárna a prílivová energia a ekologická výroba vodíka na mori, aby sa tak v krátkodobom horizonte pilotne zaviedli nevyhnutné technické úpravy, ktoré sa neskôr budú využívať v širšom meradle, zatiaľ čo priekopnícke oblasti, ako je Severné more, musia naďalej rozvíjať a obhajovať svoje vedúce globálne postavenie v prospech Európy ako celku; domnieva sa, že Európska únia musí urobiť všetko, čo je v jej silách, aby si udržala svoje vedúce postavenie v oblasti veternej energie;
7. zdôrazňuje, že je potrebné urýchliť výskum a investície do účinných technológií uskladňovania veternej energie na mori s cieľom vyriešiť problém závislosti od počasia a zvýšiť bezpečnosť dodávok elektrickej siete vzhľadom na masívny nárast výroby elektrickej energie potrebný na dosiahnutie klimateckej transformácie;
8. víta návrh Komisie vypracovať rámce pre využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori a pre plánovanie sústavy podľa jednotlivých morských oblastí, do ktorých by sa zapojili rôzne krajiny EÚ a ktoré by umožnili synergie s existujúcimi alebo plánovanými prepojovacími vedeniami a pripojenie vnútroštátnych sústav na mori; vyzýva Komisiu, aby uľahčila vypracovanie komplexných posúdení vplyvu podľa

jednotlivých morských oblastí s cieľom vyhodnotiť a určiť umiestnenie vhodných morských oblastí, vplyv na morskú biodiverzitu, životné prostredie a činnosť v oblasti cestovného ruchu, náklady a výrobnú kapacitu vybavenia a náklady na sieťovú infraštruktúru;

9. zdôrazňuje, že hoci investori by mali niesť trhové riziko, na trhoch, na ktorých je zavádzanie využívania obnoviteľných zdrojov energie na mori v počiatočnom štádiu, ako je napríklad Stredozemné more, možno vysoké riziko a nízke príjmy kompenzovať prostredníctvom systémov podpory, ako je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a nadchádzajúci NPE2, aby sa zabezpečilo, že investície do projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori sa uskutočnia v krátkodobom/strednodobom horizonte a že sa tieto projekty rozšíria v strednodobom/dlhodobom horizonte; pripomína význam súdržného a koordinovaného úsilia vo vnútroštátnych investičných stratégiách a investičných stratégiách EÚ s cieľom zabezpečiť spoluprácu medzi verejným a súkromným sektorom, čím sa uľahčí výroba, inštalácia a komercializácia inovačných technológií;
10. zdôrazňuje význam spolupráce v oblasti energetiky v Severnom mori (NSEC) pre spoločné námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny, ktoré presahujú štátne hranice, a zdôrazňuje, že je potrebné opäť zahrnúť Spojené kráľovstvo; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozšírili úsilie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, pokiaľ ide o plávajúce veterné parky a dopravné výzvy spojené s ich výstavbou a údržbou, a aby posúdili uskutočniteľnosť vytvorenia dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v prípade rozsiahleho projektu;
11. domnieva sa, že Únia a jej členské štáty by mali vypracovať geostrategické dohody o energetickej infraštruktúre na mori so susednými geografickými regiónmi, najmä so západným Balkánom a s južným a východným Stredozemím;
12. zdôrazňuje, že boj proti zmene klímy, a to aj prostredníctvom využívania energie na mori, je nevyhnutný na obmedzenie ničivých účinkov globálneho otepľovania na morské vodné ekosystémy, zvyšovanie teploty vody, acidifikáciu oceánov, zmeny vo vodných tokoch, stratu biotopov rýb a produktivitu morských a sladkovodných druhov; zdôrazňuje, že drasticky rastúce potreby využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mori v odvetviach dopravy a cestovného ruchu možno uspokojiť pri plnom súlade s cieľmi stratégie EÚ v oblasti biodiverzity, keďže napríklad požadované rozšírenie odvetvia veternej energie na mori s cieľom splniť cieľ v oblasti klímy do roku 2030 si podľa odhadov vyžaduje menej ako 3 % európskeho námorného priestoru; uznáva potenciálne škodlivé účinky veternej energie na mori na morské prostredie; zdôrazňuje však, že ak budú veterné parky na mori navrhnuté a vybudované rozumne, môžu byť po výstavbe prospešné aj pre morskú biodiverzitu; pripomína však, že veľké rozšírenie výroby elektriny z veternej energie na mori si vyžaduje inteligentný prístup, aby sa zabezpečila jej koexistencia s činnosťami, ktoré sa už uskutočňujú v daných oblastiach, a čo najmenšie škody na životnom prostredí;
13. pripomína význam riadneho uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie; zdôrazňuje, že plánovanie musí poskytnúť dlhodobú víziu, ktorá zosúladí energiu z obnoviteľných zdrojov na mori s inými činnosťami, ako je rybolov, tak aby

bol každý súčasťou udržateľného rozvoja európskeho námorného priestoru, pričom sa zohľadní ochrana biodiverzity a iných morských zdrojov; domnieva sa, že pokiaľ ide o kľúčovú úlohu námornej dopravy a námorných prístavov, pri rozvoji energie z obnoviteľných zdrojov na mori by sa mala zohľadňovať potreba bezpečných námorných prístupových ciest a koridorov, navigačných kanálov a kotviacich oblastí okolo prístavov; zdôrazňuje preto, že je potrebné včas konzultovať s riadiacimi orgánmi prístavov a príslušnými zainteresovanými stranami a uprednostniť dvojstrannú a viacstrannú spoluprácu v oblasti námorného priestorového plánovania medzi členskými štátmi, a tak zaručiť bezpečnosť a nepretržitú prevádzku lodnej dopravy; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s Európskou námornou bezpečnostnou agentúrou vypracovala usmernenia pre bezpečnosť plavby vo veterných parkoch na mori a pre stavebné plavidlá; so znepokojením konštatuje, že viacero členských štátov nevypracovalo svoje námorné priestorové plány do termínu 31. marca 2021 stanoveného v smernici 2014/89/EÚ, a nabáda Komisiu, aby overila ich súlad s národnými energetickými a klimatickými plánmi, najmä pokiaľ ide o ich ustanovenia o rozvoji energie na mori.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	28.6.2021
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 41 - : 3 0 : 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Johan Danielsson, Karima Delli, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Marianne Vind, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pablo Arias Echeverría, Angel Dzhambazki, Maria Grapini, Roman Haider, Jutta Paulus, Kathleen Van Brempt

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

41	+
ECR	Angel Dzhambazki, Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zile, Kosma Złotowski
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Pablo Arias Echeverría, Gheorghe Falcă, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, Henna Virkkunen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Giuseppe Ferrandino, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Rovana Plumb, István Ujhelyi, Kathleen Van Brempt, Marianne Vind, Petar Vitanov
The Left	Kateřina Konečná, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Tilly Metz, Jutta Paulus

3	-
ID	Julie Lechanteux, Philippe Olivier
NI	Dorien Rookmaker

3	0
ID	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Roman Haider

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania